

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

БОЛАЛИ ОИЛАЛАРНИ ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ ҚИЛИШНИ КУЧАЙТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш манфаатларини кузлаб, болали оилаларга давлат томонидан ердами кучайтириш, еш авлодни камол топтириш ва тарбиялаш учун шароитлар яратиш мақсадида:

1. 1996 йил 1 апрелдан бошлаб 16 ёшгача булган боласи бор оилаларга ҳар ойлик нафақалар миқдорлари оширилади ва улар энг кам ойлик иш ҳақида нисбатан қуйилган миқдорларда белгиленсин:

бир нафар боласи бор оилаларга — 40 фоиз;
икки нафар боласи бор оилаларга — 80 фоиз;
уч нафар боласи бор оилаларга — 120 фоиз;
тўрт нафар ва ундан кўп боласи бор оилаларга — 150

фоиз.

2. 1996 йил 1 апрелдан бошлаб бола икки ёшга тулгунга қадар уни парвариш қилиш учун ҳар ойлик нафақалар миқдорлари кўпайтирилсин ва улар энг кам ойлик иш ҳақининг 150 фоизи миқдорда белгилансин.

3. Болалик оилаларга курсатиб утилган нафақалар миқдорларининг оширилиши билан боғлиқ харажатлар белгиланган тартибда республика давлат бюджетга ҳамда корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар маблағлари ҳисобидан қоплансин.

4. Ўзбекистон Республикаси молия вазирлиги энг кам ойлик иш ҳақи ва меҳнат пенсиялари миқдорларини ошириш юзасидан ун кун муддатда таклифлар киритсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 16 августдаги ПФ-1213-сон Фармони 4-бандининг бола икки ёшга тулгунга қадар парвариш қилиш учун оналарга нафақалар миқдорига доир биринчи хат боши ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 20 ноябрдаги ПФ-1288-сон Фармонининг 1-банди 1996 йил 1 апрелдан бошлаб ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

6. Ушбу Фармоннинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1996 йил 4 март

АЗИЗУ
МУКАРРАМ
ОНАЛАР,
ОПАЛАР,
СИНГИЛЛАР!
БАЙРАМИНГИЗ
МУБОРАК!

БАХТИНГИЗ ЗИЁДА БЎЛСИН!

Севимли бувиларимиз!
Мунис оналаримиз!

Гўзал ва дилбар опа-сингилларимиз!

Энг аввало, Сиз азизу меҳрибонларимизни 8 март — аёллар байрами муносабати билан чин қалбидан табриклашга ижозат бергайсизлар.

Улкамизнинг ҳар бир баҳори самимий кунгиллари фидойиликка, порлоқ туйгуларга тула аёлларимизнинг бағоят гўзал, файзли ва қувончли байрамлари билан баробар келади.

Аёл фазилатларини, аёл гўзаллигини ҳар қанча таърифласак шунча оз. Ватан бешигини тебратган ҳам аслида аёл. Истиқболимизни вояга етказувчи ҳам аёл. Муқаддас ҳадисларда айтингидек, жаннат оналарнинг оёқлари остидан бошланади.

Бутун жонажон Ўзбекистонимизнинг буюк келажакни қурад эҳанмиз, аёлларимизнинг жасорати, эртанги кунга булган ишончи барчамизга куч ва ғайрат бағишлайди.

Ўзбекистонимиздаги тинч-осуда ҳаёт ва тотувликни, Ватан бахт-саодати йўлидаги бунёдкорона ишлари сизларсиз тасаввур қилиш мумкин эмас. «Эркак — уйнинг устун, аёл — чирюги», дейди халқимиз. Назоқату латофатингиз билан сизлар хонадонларимизни нурафшон қилиб турибсиз. Оли-

жаноб умид-интилизларимиз сизлар билан равақ топгай, сизларнинг дуо ва сазо-ҳаракатларингиз билан янгидан-янги талабалар халқимизга ер булгай. Зотан, бугун улуг' орзулар, муқаддас ва беқиес Ватан ишқи билан сениб яппамоқ пайтидир.

Сизлар ҳаммаша элу улус ардоғидасиз. Сизларнинг камолингиз, бахту иқболингиз, мурод-мақсалларингиз ушалмоғи учун гамхўрлик қилмоқ зиммамиздадир. Меҳрибон оналаримизни, гўзал опа-сингилларимизни, аёлларимизни, сеvimли қизларимизни фақат байрам кунларидagina эмас, балки ҳар кун ва ҳар соатда авайлаб асраш, уларнинг оғирини енгил қилиш биз — Ватан углонларининг муқаддас бурчимиздир.

Яна бир бор ҳаммангизни байрам билан кутлайман. Сизларга сикат-саломатлик, омонлик ва узоқ умр тилайман.

Хонадонингиз тинч бўлсин! Бахтингиз зиёда бўлсин! Муборак бошларингиздан тинчлик, фаровонлик ва яхши кунлар асло аримасин!

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

БОЗОРЛАРНИНГ ФАОЛИЯТИНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИ ВА АҲОЛИГА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СИФАТИНИ ЯХШИЛАШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Деҳқон, буюм бозорлари ва ярмаркаларда савдо-сотиқни тартибга солиш, тушпаётган молиявий маблағларни шакллантириш ва улардан самарали фойдаланиш механизмининг такомиллаштирилиши, ушбу соҳаларга салбий ҳолатларга қарши курашни кучайтириш, шунингдек, аҳолига хизмат кўрсатиш сифатини ошириш мақсадида:

1. «Утайёров савдо» уюшмаси, Ўзбекистон Республикаси Давлат мулк қўмитаси ва ҳокимликларнинг:

Деҳқон, буюм бозорлари ва ярмаркаларни республика туманлари (шаҳарлари) ҳокимликлари ихтиёрига бериш тўғрисидаги:

Озиқ-овқат ва бошқа истеъмол товарларини ишлаб чиқариш (ётиштириш), тайёрлаш, транспортда ташиниш ва сотиш жараёни барча манфаатдор қатнашчиларнинг мол-мулкы ҳамда маблағларини бирлаштириш асосида деҳқон, буюм бозорлари ва ярмаркалар негизида очик турлаги акционерлик жамиятлари ташкил этиш тўғрисидаги таклифлар қабул қилинсин.

2. Белгилаб қуйилсинки: Аҳолини кент асосидаги деҳқончилик, чорвачилик ва бошқа истеъмол товарлари билан таъминлаш; деҳқонларнинг ҳамда бошқа озиқ-овқат ва буюм товарлари сотувчиларининг савдо-сотиқни амалга оширишлари учун зарур махсус шартноша яратиш; ҳукукузгарликларга қарши курашни кучайтириш ҳамда ҳукукуни муҳофаза қилувчи ва давлат бошқа органлари билан биргаликда ушбу соҳада зарур тартибни таъминлаш ташкил этилаётган акционерлик жамиятларининг асосий вазифалари ҳисобланади;

Ташкил этилаётган акционерлик жамиятлари акцияларининг назорат пакети ҳудудига ушбу бозорлар ва ярмаркалар жойлашган туманлар (шаҳарлар) ҳокимликларига эти уларнинг ваколатли органларига тегишли бўлади;

Акционерлик жамиятларига айлантирилган бозорлар ва ярмаркаларнинг жорий фаолияти туманлар (шаҳарлар) ҳокимлари тавсиясига ҳамда жойлардаги

фуқароларнинг ўз-ўзини бошқариш органлари билан келишувга биноан акционерларнинг умумий мажлисин тайинлайдиган директор томонидан таъминланади.

3. Белгилаб қуйилсинки: Бозорлар ва ярмаркаларнинг хизмат кўрсатишдан, бозорлар ҳудудий жойлашган (унга тегишли бўлган) ер участкаларини ижарага беришдан, бинолари ва иншоотлардан фойдаланишдан, шунингдек, бир марталик йиғимлардан тушадиган даромадлардан умумда давлат ва маҳаллий солиқлар олинмайдиги;

Бозорларнинг савдо-харид фаолиятини юритишдан олинган даромадлари умумда давлат ва маҳаллий солиқлардан 5 йил мобайнида озод қилинади;

Бозорлар ва ярмаркалар даромадлари умумий суммасининг 50 фоизи бозорлар, ярмаркалар дирекциялари ихтиёрига қўйилган ҳамда улардан жорий харажатлар, ишлаб турган бозорлар ва ярмаркаларни реконструкция қилиш, янгилан ва янгиларини қуриш, улар томонидан қўрсатиладиган хизматлар рўйхатини кенгайтириш ва сифатини яхшилаш учун фойдаланилади. Даромадлари миқдорининг қолган 50 фоизи белгиланган тартибда маҳаллий бюджетларга йўналтирилади.

4. Ўзбекистон Республикаси Олий судига: махсулот ишлаб чиқарувчиларнинг бозорларга эркин кириб келишларига тўқтинлик қилувчи, юқори нархларни сунтий равишда сақлаб туриш учун ва бошқа ҳукукузгарликларга йул қувончи шахсларнинг, шунингдек, бозорларнинг савдонини ташкил этишнинг қонунийлик билан белгиланган тартибини бузувчи, ноҳақ йиғимлар олиш ва товламачилик билан шуғулланувчи мансабдор шахслар ва мамуриятни ҳолимларининг ноқонуний фаолиятларини тўқатиш бўйича тежзор — оқдини олиш чора-тадбирларини амалга оширсинлар.

5. Адлия вазирлиги (Мирсафоев) Олий суд (Мингбаев) билан биргаликда савдо қондаларининг бузилгани билан боғлиқ маъмурий ва жиноий ишларнинг судларда қонунда белгиланган муддатларда қуриб чиқилишини таъминласинлар.

6. Адлия вазирлиги (Мирсафоев) Олий суд (Мингбаев) билан биргаликда савдо қондаларининг бузилгани билан боғлиқ маъмурий ва жиноий ишларнинг судларда қонунда белгиланган муддатларда қуриб чиқилишини таъминласинлар.

улارга савдо, хизматлар кўрсатишининг белгиланган қондаларини бузувчи, руйхатдан ўтиш, рухсатнома олиш ва солиқлар тулашдан бош тортувчи шахсларни аниқлаш ҳамда уларни Ўзбекистон Республикаси Олий суди пленуми тушунтиришларига мувофиқ мамурий ва жиноий жавобгарликка тортиш юзасидан аниқ чора-тадбирлар қуриш вазифасини юклансинлар;

Махсулот ишлаб чиқарувчиларнинг бозорларга эркин кириб келишларига тўқтинлик қилувчи шахсларнинг, юқори монополь нархларни сақлаб қоллиниш, мол-мулкларни қуши шлатиш ва йул қилиш билан қуриқтиб арзонга сотиб келишни талаб қилувчи сотувчиларнинг, шунингдек, бозорларнинг ноҳақ йиғимлар олувчи ва товламачилик билан шуғулланувчи раҳбарлари ва холимларининг, давлат органлари бошқа мансабдор шахсларнинг ноқонуний фаолиятларини тўқатиш бўйича тежзор — оқдини олиш чора-тадбирларини амалга оширсинлар.

7. Адлия вазирлиги (Мирсафоев) Олий суд (Мингбаев) билан биргаликда савдо қондаларининг бузилгани билан боғлиқ маъмурий ва жиноий ишларнинг судларда қонунда белгиланган муддатларда қуриб чиқилишини таъминласинлар.

8. Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси (Мустафоев)га ҳукукуни муҳофаза қилиш ва давлат бошқа органларининг савдо турисидида қонунийлик билан белгиланган тартибини бузувчи, ноҳақ қиллоқ ҳужжатли махсулотларини ва бошқа истеъмол товарларини сотиш соҳасидаги уюшган жиноятчиликка қарши курашда фаолиятларини мувофиқлаштириш ва таъминлаш, бозорлар фаолиятини тартибга солиш бўйича қонунийликнинг бажарилиши устидан назоратни кучайтириш таклиф этилсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси бир ҳафта муддатда макур Фармоннинг бажарилишини ташкил этиш юзасидан қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1996 йил 5 март

ҲАҚ, ТАЛАБ, МАНФААТ, МАСЪУЛИЯТ ШАҲОДАТИ

Фарғонада контрактация шартномаси тузиш маданияти, унинг ижроси учун узаро масъулиятни кучайтириш масалаларига бағишланган миттақавий семинар-кенгаш бўлиди.

Унда Наманган, Фарғона, Андижон вилоятлари шаҳар ва туманларининг ҳокимлари, тегишли вазирлик, ташкилот ва идоралар раҳбарлари, тадбиркорлар, фермер (деҳқон) хўжалиқлари вакиллари иштирок этиди.

Кенгаши Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси Х. Жўраев бошқарди. Мухомама атилган масала юзасидан республика Бош вазирининг ўринбосари, Давлат мулкни бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш қўмитаси раиси В. Чўпаев мазруза қилди.

Мазрузачи ва сўзга чиққанлар Вазирлар Маҳкамасида шу йил 29 февралда бўлиб ўтган мажлисда махсулот ишлаб чиқарувчилар билан истеъмолчилар ўртасидаги шартнома муносабатларини ривожлантириш долзарб масала сифатида қўйилганини таъкидладилар. Жумладан, бозор иқтисодиети шароитида улар ўртасида ҳамкорлик ва манфаатдорлик муносабатларини шакллантириш, контрактация шартномалари асосида иш юритиш мазкур вилоятларда ҳам қўйилгандадек эмаслиги қайд этилди. Хусусан, аксарият шартномалар номинганга тузилмоқда. Кўпгина ҳолларда ишлаб чиқарувчилар манфаати ҳимоя қилинмапти. Шартнома талаблари қандай бажарилаётгани билан тегишли идора ва маҳаллий ҳокимликлар етарлича шуғулланмапти.

Назорат қилиш, шартнома талабларини бажармаган томонларга чора қуриш ишлари ташкил қилишнинг зарур. Кенгашда хорижий шериклар билан шартномалар тузишда амалдаги қонуларга риоя этиш, зарур ҳолларда тегишли улущи ана шу қонулар асосида ундириб олиш лозимлиги, бунинг учун эса ҳўжалик раҳбарлари, корхона ва ташкилот бошлиқлари мазкур қонуларни пухта билишлари шартлигига эътибор қаратилди.

Кенгашда Андижон вилояти ҳокими К. Обидов, Наманган вилояти ҳокими Б. Рағибаев, Фарғона вилояти ҳокими М. Исломов қатнашди.

Самарқандда халқ хўжалигида шартнома амалиёти ва контрактация тузиш масалаларига бағишланган миттақавий семинар-кенгаш бўлиди.

Унда Самарқанд, Жиззах, Бухоро ва Навоий вилоятлари шаҳар ва туманлари ҳокимлари, ҳоким ўринбосарлари, саноат корхоналари, хўжалиқлар, банклар, ҳукукуни муҳофаза қилиш органлари, шунингдек, республиканинг тегишли вазирлик ва идоралари вакиллари иштирок этиди. Кенгаши Самарқанд вилояти ҳокими А. Мардиев бошқарди.

Республика Бош вазирининг ўринбосари, Давлат мулкни бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш қўмитаси раиси В. Чўпаев кенгашда сўзга чиқиб, халқ хўжалигида шартнома амалиёти ва контрактация шартномаларини тузиш, унга амал қилиш қандай бораётгани хусусида тўхталди. Республикामизда халқ хўжалиги тармоқларининг 85 фоизи хусусий сектор таваруфида бўлиб, ишлаб чиқаришда банд бўлган аҳолининг 65 фоизи ана шу соҳада ишламоқда. Ҳозирги вақтда мулкчиликнинг янги шаклларида ишлаш борасида муайян тажриба тўпланди. Бирок жойларда контрактация шартномаларини тузиш ва уларга амал қилиш талаб даражасида эмас. Бу ҳақда 29 февраль кун Вазирлар Маҳкамасида 1995 йил якунлари ва жорий йилдаги вазифаларга бағишлаб ўтказилган маж-

лисида ҳам алоҳида таъкидланган эди. Шартномаларнинг қўлида томонларнинг бурч ва вазифаларини аниқ белгилаб қўймаслик, баъзан эса шартномага риоя қилмаслик ҳоллари учрамоқда. Бунга зудлик билан барҳам бериш зарур.

Кенгашда Бухоро вилояти ҳокими М. Раҳмонов, Жиззах вилояти ҳокими А. Тошкенов, Навоий вилояти ҳокими Х. Гафоров қатнашди.

Республикामизда бозор муносабатларини шакллантириш борасида, мулк давлат тасарруфидан чиқарилиб, ҳақиқий эгасини топаётган ҳозирги шароитда махсулот ишлаб чиқарувчилар билан уни харид қилувчилар ўртасидаги муносабатларини туғри ташкил этиш, шартномалар қонуний асосда тузилишини таъминлаш алоҳида аҳамият касб этмоқда.

Қаршида бўлиб ўтган миттақавий семинар-кенгашда ана шу ҳақда гап борди. Унда Қашқадарь ва Сурхондарь вилояти шаҳар ва туман ҳокимлари, ҳўжалик, корхона ва идоралар раҳбарлари, шунингдек, республиканинг тегишли вазирлик ва ташкилотлари вакиллари қатнашди.

Кенгаши Қашқадарь вилояти ҳокими О. Пармонов очди. Кенгашда республика адлия вазирининг биринчи ўринбосари Й. Назаров шартномалар тузишини такомиллаштириш масалаларига тўхталди, уларда махсулот ишлаб чиқарувчилар билан уни қабул қилиб олувчи идоралар билан бурч ва вазифалар аниқ белгилаб қўйилиши, ҳукукуни назорат этувчи идоралар шартнома талаблари бажарилишини қатъий назорат қилиши зуурлигига эътиборни қаратди.

Нотиклар, айниқса, кишлоқ ҳўжалиги махсулотларини харид қилишда монополияни ташкилотлар яққаҳокимлигига йул қўймаслик, деҳқонлар манфаатини пухта ҳимоя қилиш лозимлигини таъкидладилар. Кенгашда Сурхондарь вилояти ҳокими Ж. Норалиев қатнашди.

Нуқсуда махсулот ишлаб чиқарувчилар билан тайёрлов идоралари ва истеъмолчилар ўртасидаги шартнома — контрактация муносабатларини такомиллаштиришга бағишланган миттақавий семинар-кенгаш бўлиб ўтди.

Унда мамлакатимиз вазирликлари, концерн, корпорация, уюшма ва идоралари вакиллари, Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти шаҳар, туманлари ҳокимлари, ҳўжалик ва ташкилотлар раҳбарлари, тадбиркорлар иштирок этиди.

Кенгаши Ўзбекистон Республикаси адлия вазирси С. Мирсафоев бошқарди. У шартнома муносабатларининг бугунги аҳоли хусусида батафсил тўхталди. Республика Президентини Ислом Каримов Вазирлар Маҳкамасининг яқинда бўлиб ўтган мажлисида бу масалага алоҳида эътибор қаратганини таъкидлади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкни бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш қўмитаси раисининг ўринбосари Р. Раҳимжонов, «Узлугуржибиржасавдо» акционерлик уюшмаси раисининг ўринбосари Н. Каримов, бир неча шаҳар ва туман ҳокимлари, корхона раҳбарлари, мутахассислар, фермерлар, тадбиркорлар қўрилган масала юзасидан фикр-мулоҳаза билдирдилар.

Қорақалпоғистон Республикаси Жўрағи Кенгеси Раиси У. Аширбеков, Хоразм вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари И. Юсуфов кенгашда сўзга чиқди.

(ЎЗА).

Қасби туманидаги боғдорчиликка асосланган илмий текшириш институти (Ўзбекистон пахтачилик илмий тадқиқот институти)да бир неча турдаги сарқил мевали дарактлар парвариш қилинади. Айни пайтда бу ерда дарактларни баҳорга тайёрлаш ишлари қизиб бормоқда.

СУРАТДА; институтининг кичик илмий ҳодими Араббой Мамалосов дарактларга шакл бераётган пайт.

Б. Исмомов олган сурат.

БАҲОРНИНГ БИР КУНИ ЙИЛГА ТАТИЙДИ...

Юртбошимиз Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасида 1995 йил якунлари ҳамда жорий йилдаги вазифаларга бағишланган мажлисидаги нутқида «... Баҳорнинг бир кунини йилга татийди. Биз бу маъсул паллага пухта тайёрлик кўришимиз шарт. Бунинг учун, аввало, нималарга эътибор бериш керак?» дейди. Булар шу куннинг долзарб масалаларини қаратишдан ҳаққоний саволдир. Ҳа, бир эътиборли жиҳати шундаки, булар, биз, чуқурларнинг ҳам дилчимиздаги таъбирни ифодалайди.

Ошлагага чўпонлик-ота касб. Бу касбнинг ноини ҳалоллаб, заҳматларини пировард қут-барака, элу юрт туқилиши деб билиб меҳнат қилган киши ҳеч қачон ютқазмайди. Заҳматли меҳнат соҳибидоимо эл ардоғида бўлади.

Чўпонлик таъини қўлимга тулганимга 45 йилдан ошди. Отам раҳматлик Олламурод Раббим углидан бош чўпонликка оқ фотиҳа олганимга эса 25 йил тулди. Йиллар силсиласидан эсон-омон ўтди. Отаримизда 500 бошдан зиёд совлиқ бор. Хулоға пуқур, қуй-қўзиларни қишлоқдан туҳ ва соғлом чиқди. Кейинги устам-устеккан қорни, унинг ачуқ изғиринини ҳисобга олмаганда бу йил киш қуруқ ва илик келди. Ем-хашак, озуқа етарли. Совлиқлар семиз ва луқун.

Чўпон-қўзиларнинг ташвиши, меҳнати йилнинг турт фаслида ҳам етарли. Қил, баҳор, эз ва куннинг эзига ҳоз заҳматлари қут-Фақат устивор меҳнати керак, ҳоло.

Бултур ҳар юз совлиқдан 103 талан соғлом қўзи олган эдик. Бу йил қўралтиқини 105 тага етказмоқчимиз. Айни чоғда қўзиларни манасуми қизгани паллага кирмоқда.

Ошлагимиздаги туққиз жон қўлгама қуш қайфият билан пешвоз чиқаямиз. Умр йўлошим — Бувороқон, уғилларим Қувондик, Отабек, келишим ва қизларим — Болбуви, Шаҳзода ва Шаҳнозалар менга кумақдош.

Оқтов тоғлариде баҳор. Бойчечакларнинг илк қултусини, Зарбанд сойининг шарқираб оқинини, қуй-қўзиларнинг баҳорий маърашани, қиру адирларнинг бетакорр ҳавосини нигоҳларимизга ва кунглимизга жо айлаб, меҳнат қилашимиз.

Ишшолю, барака йилнинг ҳар бир кунини наволарга тула.

Сайфулла РАББИМОВ,
Қўшработ туманидаги Очил Қодиров номли
ижара-ширкат хўжалиги бош чўпони.

БАҲОР КЕЛДИ СИЗНИ АРДОҚЛАБ

КЎЛ ИШДАЮ ДИЛ ҲАҚДА

Бундан уч-тўрт йил олдин ижарачи сўзига одамлар учна тушунишмасди. Шунинг учун ҳам унинг истиқболига ишонилмас, негаки бу ҳақда тула маълумотга эга эмас эдик. Билсакки, бу деҳқоннинг хузури жони, меҳнатини курсатадиган ҳақ тарозиси экан. Айниқса биз, колхозчи аёллар учун ижарачилик жуда қулай имконият эшигини очди. Вақтида ишлаб, дам оладиган, оиламизга, фарзандларимизга кунгилдигдек қарайдиган бўлдик.

Олдинлари йил-ун икки ой ишласанда меҳнатимиз натижаси кузга қуринмас, умум қозонида кун бўйи тер тукиб топган ризқимиз 1-2 сумдан ошмасди. Яна 10-15 минут ишдан кечиксак, назоратчилардан балог қолардик. Болаларимиз касал бўлибми, меҳмон келибми ишдан озгина вақтни кетсак, кун бўйи қилган ишимиз «ҳисоб»дан тушиб қоларди.

Ижарачи бўлди-гу ташвишлардан қўтилидик. Хоҳлаган пайтимизда далага чиқамиз, хоҳласак меҳмонга борамиз. Ер узимизники, қанча кўп меҳнат қилсак шунча манфаат қурамиз. Шунинг учун ишни қузғин билдиб, тadbиркорлик билан ишлашимиз. Эрта тонг еримасдан чошгоҳча бир дунё ишни бажариш мумкин. Нега деганда эртадаки иш баракали.

Юртбошимизни ижарачилар ҳақида куйиниб сузлашларини телевизордан эшитдим-у, эртасига бригадиримиз Гуднора Атоева хузурига бордим. Ниятми айтдим. Бригадамиз асл деҳқон қизи бўлганидан фикримни маъқуллаб, менга бу ишда янада кўпроқ рағбат уйғотди.

4 гектар ер олиб пудрат усулида ишлаб бошладим. Ер узиники бўлса, бошқача қараркансан киши, яна ишлаб чарчамайсан ҳам. Далада иш бўлмасда ҳар кун бир-икки марта ижара еримиздан айланиб келаман. Қилган меҳнатимни қўриб дилим яйрайд.

Шу 4 гектар ернинг кетидан молимиз ҳам туқ, узимиз ҳам. Челингин честирига кунбақар, ловия, мош эканмиз, олган ҳосилимиз оиламизга етади. Яна режалан ташқари етиштирган пахтамик ҳисобдан хужаликдан пахта еғи, кунжара оламиз. Меҳнат қилиб кам бўлаётганимиз йук.

Утган йили ҳосилдорликни 52 центнерга етказдик. Бу муваффақиятга оиладаги тинч-тотувлик, меҳроқибат замин бўлди. Қийин пайтларда турмуш уртомим Расул Пулатов ҳамла фарзандларим Гўлбаҳор, Отабек, Гулбойим, Гулҷаҳра, Гулсаралар қабатимда турди. Ҳа, азизлар ҳаракатда барақат яшайди.

Хозир баъзилар нарх-навоиннинг баладчилигини айтишади. Айбни узларидан эмас, бошқалардан излашади. Мен бунақа фикрга ҳеч қачон қушилмайман. Ҳар бир оиланинг қамдармадчилигига ушаларнинг узлари айбдор. Эшитишимча, Америкада камбағалларни дангасалар дейишаркан. Тугри фикр. Баъзи оилаларнинг қашшоқлашуви бу узларнинг сўзқашчилигига доғайилигининг натижасидир. Бибию боболаримиз нақдлари хозир ҳам қулогим остида эшитилиб турлади: «Лоқайликни онаси бахтсизлик. Шунинг учун ҳам кўпроқ ҳаракат қилинглар, обод бўласиз, озга қапоат қилинг, бадавлат бўласиз». Шу сўзларни дилимизга тутиб ўдик, улгайдик, узларни бугун болаларимиз юрагига синдираймиз.

Азиз дўноналар, опаю сингиллар, сизларни байрам билан табриклар, шундай ният қиламан. Бугун сизлар мустақил юртнинг оналари, бахтиёр келинлари, барно қизларисизлар, юртингизга, доно бобокалонларингизга муносиб бўлинг. Ҳазрат Баҳоуддин Балоговон авлиё бонбониз айтганларидек қулдигиз ишла, дилингиз ҳақда бўлсин! Шундай қилсангиз барча қийинчиликлардан голиб келасиз. Аёлларга эса голиблик ва гузаллик ярашади.

Хосият РЎЗИЕВА,
Олот тумани Р. Ботиров номи жамоа хўжалиги ижарачиси.

ЮРТИМ ГЎЗАЛЛАРИГА ПОМБАРХИТ ЯРАШУР

Хунарманчиликда Шарқали дунёни дол қолдирган. Негаки, бизнинг чевар аёлларимиз қулида тўқилиб сайқалланган атлас, зардузи кашталар, сузанаро зардворлар бошқа бирорта элда бўлмаган. Тилла тақинчоқларнинг гузаллигига бежиримлиги-чи? Бўҳор зиракларининг саболатию Сурхон балдоқларининг нақшинкорлигини айтмайликми? Улар қулида Шарқимизнинг бой маънавияти ва санъатининг кузгусига қўшилади. Унга божқанинг сари қалбинг гурруру суртурга туслади. Аждоқларинга мунис инсон бўлишга, момоларингдек чевар, ноиктаб дилором бўлинг келди.

Ҳа, хунари эл ҳеч қачон хор бўлмайди. Буни дилдан ҳис қилган юртимиз оқилу донолари момо мерос қариятларга йул очиб, ҳақ хунарманчиликнинг изга қўйдилар. Оғир кетмон зарбидан қўллари толдиққан ўзбек қизи дастгоҳлар олдига қайтди, қу-

лига ип-иғна олиб гузаллик яратишга киришди. Хитой технологияси асосида ип бошлаган бизнинг Урганч «Ипак» ишлаб чиқариш бирлашмасимиз ҳам эрк шарофати ила ўзбек аелига яратилган имконият, шароит ва қулайлик намунаси. Унда асосан Шарқ аёлларининг ҳуснига-ҳусн қўшуви помбархит ҳамда велор матолари тўқилади. Корхонамиз пиллақашлик фабрикаси замирида тапқил этилди. Омборхона ва бошқа қўшимча билнолар таъмирланиб, бинойидай ишхонага айлантирилди. Аёллар, қизларнинг шўҳ қулдуларидан хувиллаб етган хоналар егудга тулди.

Муқаддас **АБДУРАҲМОНОВА, Урганч «Ипак» ишлаб чиқариш бирлашмаси тўқувчиси.**

Гавҳар шодалари

Аёллар эъзоқланган юрларда хайру барақа, фаровонлик, тинч-хотиржамлик, меҳр-муҳаббат мангу барқарор бўлиб, давлат қудрати, сиегат адолатли, истиқлол нури йул топади. Негаки, аёл гузаллик, поклик фаритаси бўлиши билан бирга она ҳамдир. Оналар эса дунё бешигини тебратиб турган эзгулик маъбудалари. Яна фарзандлар қалбига Ватан меҳрини, муқаддас она замин муқаббатини, элга соликлик, салоқат гоъларини синдирувчи буюк эл.

Мустақил юртимизда аёллар, муқтарам оналар қалри балади. Уларнинг ҳаёти, меҳнати, онласи давлат ҳимоясида. Бундан руҳланган аёлларимиз нафақат оила фаровонлиги, фарзандлар камоли йулида балки, мамлакат ободлиги, эл осойишталиги учун курашмоқдалар. Ана шундай элмурим деғуви оқила аёлларнинг бир гуруҳи бугун саҳифамиз меҳмони. Доно онахоналарнинг бир оғиз каломи гавҳар, деган ниятда узларнинг пурқиямат суваридан гавҳар шодалари тизиб сизга илтилов. Уқинг, фикр билдиринг.

Муяссар ТЕМБЕКОВА, Ўзбекистон Қаҳрамони
— Ҳар бир инсон қалбига Ватан муқаббати, мислий фахр-ифтихори, гурури барқарор бўлса, қандай касола ишламасин, ишда унум, фаолиятида юксалиш бўлади. Мен юртни суйиб, юрт меҳрига қониб, унинг шону шавкати йулида меҳнат қилиб мустақил юрт Қаҳрамони бўлган аелман. Бахтли тақдиримни мен меҳнатдан, хунардан тошдим. Мен тиккан зардуз бўмоллар бир неча бор халқро қургазмаларда олтин ва кумуш медалларга сазовор бўлди. Тошкентдаги муқтарам Халқлар дуслиги саройи, Алишер Навоий театри, «Наврўз» қолпонасига курак бағишлаган зарпардалар ҳам меннинг меҳнат махсусим эканлигидан фарҳланаман. Ниятим: Ўзбекистон аёллари донишманд, монокалонларидек хунардан, чевар, табиркор ва барно бўлиб юрсиналар.

Раҳима РАҲАБОВА, Ўзбекистон «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги раисаси.
— Аёл аввало она, у азиздан оила камоли учун яраган. Аммо элнинг хотини ҳам рузгорига, ҳам боласига қарайди, нажмийи ҳаётида ҳам унинг маъноси балад. Хужалигимизда меҳнат қилётганларнинг яримдан қуши шундай аёллардир. Уларнинг юрагида мустақил юртимиз келажигига бўлган қучли ишонч яшайди. Бунга фақат ҳалол меҳнат, ақл-фаросат ва бирдамлик билан эришиш мумкинлигини узлар дилдан

Оловидан омон чиққан жарроҳ. Андижон вилоят касалхонаси шифокори.
— Урушнинг номи усин! Тирликнинг узин буюк бахт, соғлик давлат эканлигини тушуниб, ҳаётга қарайларини ҳам узгарди. Дунё тинч бўлса, соғ-саломат бўлсанг ниятинга эришсан. Тилатим — қурраи заминимиз ҳамиша осойишта бўлсин.
Обида ҲАМРОЕВА, Меҳнат Қаҳрамони, Гиждувон районидаги «Гулистон» жамоа хўжалиги.
— Одамлар қачон ҳаётдан, турмушдан рози бўлади. Қачонки; меҳнатини эл қатори узин ҳам манфаат қурса. Яна эл-юрт тинчлиги, жамият равангадига ҳисса қўпса. Шунинг учун ҳам хужалигимизда инсон омили бош масала ҳисобланади. Бизда ҳар бир оила бир хунарни бошини тутиб, бозорларимиз тўқинлигини та ҳисса қўпмоқда. Хунардик эл хоримас логанлари шу-л.
Нурнисо БЕҒАЛИЕВА, Сирдарё вилояти, Гулистон райони 80 ёш.

меҳнат фахрияси.
— Бу дунё уткинчи. Тирлик ҳам куз очиб юмгунча утади. Аммо шўдан ҳам, галолдан ҳам яхши ному саовот иш қолади. Шунинг учун елшнинг хайрли юмушларга бағишла, у умрнинг беағти, ҳетнинг курки бўлиб қолсин.
Роҳила НИШОНОВА, Фарғона шаҳридаги 27-ўрта мактаб ўқитувчиси, «Соғлом авлод учун» ордени соҳибаси.
— Болалари соғлом, баркамол элнинг келажиги порлоқ бўлади. Бизнинг энг улуг ишимиз — мустақил Ватанамиз истиқболга бутмиш фарзандларимизни эл-юртта, авлодларига муносиб соғлом фикрли, кенг тафаккурли, билимдон қилиб тарбиялашдир.

Лола ҚОДИРОВА, Зангиота тумани Гўлик агрофирмаси соҳибкори.
— Бир голланд фермери 80 кишига етдиган қишлоқ хужалиги махсуслотларини етиштириб берар экан. Биз ҳам ана шу мезондан келиб чиқиб меҳнатқилиш имизи керак.
Мавлуда ҚАЮМОВА, Оқ олтин туманидаги иктидорли ёшлар мактаб-интернати ўқитувчиси.
— Келажак бугунги машаққатли меҳнат билан яратилади. Агар бугун шопма-шопарлик билан нимаиндир унутсақ келажак авлод уша нарсалардан бебаҳар қолди. Қаранг: қабатимизда билмдон, кенг тафаккурли, ватанпарвар ёшлар улгаймоқда. Назаримда, узлар билан бирга Ўзбекистон келажиги муқамал, баркамол бўлиб вояга етмоқда.
Раъно РАҲИМОВА, Жондор райони хотин-қизлар қўмитаси раисаси.
— Жамият маданиятсиз, маънавий-ахлоқий қадриятларсиз яшай олмайд. Негаки, маънавият инсонга она сун, ота қони, аждоқлар уғти билан бирга сингиди.
Рисолат НОСИРОВА, Навбаҳор тумани, эиёкор.
— Маънавият — инсоннинг, ҳақнинг, миллатнинг, қолавер-

са, жамиятнинг қуч қудратидир. Унинг қалити эса аёлларнинг қулида.
Норбегим САКСОНОВА, Шофиркон тумани, меҳнат фахрияси, 70 ёш.
— Олдохнинг барча бадаларига бир хилда сочган ризқини одамлар узига ярашаётганина териб олади. Кўпроқ ҳаракат қилган, ақли расо, табиркорга кўп ризқ тегиши шундан. Сендан ҳаракат, мендан барақат деб бежиз айтилмаган.
Клара БОЗОРОВА, Қизилтепа райони хотин-қизлар қўмитаси раисасининг ўринбосари.
— Келажиги буюк давлат қуриш учун аввало ҳар бир оилда тирилик-хотиржамлик, меҳроқибат, ор-номус барқарор бўлиши керак. Чунки жамият, давлат ана шу оилалар замирида яшаб, камолга етади.
Халима АМИРОВА, Сурхондарё вилояти қўп соҳали болалар шифоҳонасининг ҳамшираси, «Соғлом авлод учун» ордени соҳибаси.
— Бу ерут оламда бахтли яшашнинг муҳим шарти соғомон кун кечирилдир. Дунё тинч бўлса, соғлик бўлса, барча орзу-ҳаваслар инсон қуч-қуввати, иктидори билан ҳал этилади. Аммо кўпчилик ҳаётнинг лаззатини еб-чиқиди деб билдилар ва уз нафсарининг қулига айландилар. Хато мулоҳазалари билан ширин турмушларига узлари ой соладилар. Ниятим: аёлларимиз соғлом ва маънавий баркамол бўлсинлар.

Севетхон САЙТБЕКОВА, Қаҳрамон она, Дусллик райони, «Манас» давлат хўжалиги фермери.
— Эртанинг орзуси билан эмас, бутуннинг ташвиши билан яшаш фожиядир. Одамдод ҳар қандай оғир кулларга йуқ-чилигу қимматчиликка чилши мумкин, аммо маънавий оқилликка чилмайди. Инсоннинг қимлиги — дунеқароши отир кунда билинади. Юртини севганлар озолигимизнинг соадати қулиларда уз меҳнатлари, билиму талантлари билан эл қорига ярамоқдалар, юртини обод этмоқдалар. Юртнинг севмоқ сузда эмас, юракла-амалиётда бўлсин.

Мунаввара ТИЛЛАБОВА — андижонликларга хос назокатли, ноиктаб шойра. Ватанга муҳаббат, дуғста салоқат, сузга собиғлик, аёлларга эҳтиром шойраининг доимий мавзуси. Муборак байрам кунда унинг дилбар гавдалари юртимиз дилоромлари қалбини эзгуликка тулдирар деган ниятдамиз.

Бугун бугун дунё оналари, аёлларининг қуллари, хонадонлари гулларга туладиган муқаддас кун. 8 фарзандни оқ ювиб, оқ тараган онахон, илгор бригада бошлиги Маҳкамой опаннинг оиласида ҳам бугун қатта тантанана. Қиз-уғиллари, куёву келинлари, ёру дуслари уни 8 март байрами билан қўтлагани келишган. Ҳатто баҳорда опа бошқаретган 50 гектарлик далада уз сеппин ейди. Биз ҳам утган йили тектаридан 40 центнердан оқ олтин яратган илгорларимизни байрам билан табриклаймиз.

ТўМАРИС ВОРИСИ

Аёллар табиркор, ип-билармон, қаттиққўл оилаларда тўкин-сочинлик, хайру барақа, меҳроқибат, осойишта турмуш барқарор бўлади. Бундай хонадонлардан мард ва ботир уюнолар, ҳаели, ибодли, чевар барно қизлар етишиб чиқади.
Негаки, аёл-она барчанга эзгуликка, ҳалол меҳнатга, яхшиликка йуналитиради. Яхшилик эса умид дарахти, умехроқибат па ноҳида усиб қўққа тутатиш бораверилади.
Нуротали Фотимахон Нейматова ана шундай меҳрибон она, салоқатли ёр, элим-юртим, уйим-жоим дейдиган фидойилардан. Асли мураббий, республика халқ маорифи аълочиси, минглаб ешларнинг севимили устози. Айни кунда эса «Тўмарис» фермер хужалигининг раҳбари. У бундан икки йилча олдин олти нафар шербилак угли ва келинларни қабатига олиб фермер хужалик тузишга киришди. Тўрисси, ушанда кўшлар муаллиманинг фермер хужалиги ривожланиб кетишига ишонилмади. Аёл боши билан нима қилади, бунақа оғир ишга аралашиб, деғувчилар ҳам бўлди. Она эса чекнимиди. Азалдан чорвалорлар орасида ўсган, боболари, момолари мол боқиб рузгор тебратган аёлга бу юмушлар роҳат бағишлади. Сурувлар кетидан кенг кир-ақилларда юраккан, руҳи тиниқлабди, юраги қувончга тулиб бораверди. Ҳар бир ишга киришаркан, юрагида аввало ишончини ўстирди. Юртбошни фармонларини йулига чироқ қилиб тулди. Уз меҳнати, ақлу фаросати билан қийинчиликларини енгиб улди. Айниқса бундай пайтларда унга қаттиқ қулдиги, тутган жоини қосадиган журъати қул келди. Аста-секин фермер хужалиқни кенгайтира бошлади. Чорвалликка қараб турмай паррандачилик ва деҳқончиликни ҳам йулига қўйди. Яхши тарбия қурган уғиллар ҳам онанинг эшигиндан чиқинмади. Бирлашиб қилинган ҳаракат, ҳалол меҳнат, ҳамжияратлик ўз самарасини берди. Бир йилдаёқ фермер хужалик қаддини тиклаб олди. Утган йили эса 10 тонна донга туҳум, 9 тонна сержаймоқ сўт, 10 тонна гўшт етиштирилди. Каттагина икти-содий фойда билан йилни қаршилаган туманчилар эл дастурхонини янада тўкин қилиш йулида фидойилик қўрсатишмоқда. Бу савобли ишга Тўмарисдек жасоратли, ақли ва табиркор Фотимахон Нейматова бош-қош.

СУРАТДА: меҳрибон она, табиркор бригада бошлиги, оқила оила бекаси Маҳкамой Норбадалова.
Н. МУХАММАДЖОНОВ олган сурат.

ДУРДОНАЛАР
Соғиниб кепти бугун бизни азиз дўноналар, Ҳар қўнгилни маст қилувчи сўҳбати жаоналар.
Гар фалак берди сиза ақлу заковат ҳам чирой, Нозингиз бирла юракни қилдигиз ягоналар.
Чун пари авлоди бўлмиш буйлариздан ўргилэй, Не йингиллар дол қолиб бўлмиш сиза парночалар.
Халқа-халқа сочингиз толин қилэй туморалар, Қаҳрингиздан севгимиз оқ қолави ягоналар.
Сўҳбати хумораси тутса гаҳе мен найлайин, Махляё айлар Мунавварни сўзи дурдоналар.
ЎЛКАМ
Қанча зеб берсам бу ўлкам ҳуснига қамлик қилур, Ҳар гўҳди меҳрим ояиб, балки тамтамлик қилур.
Ложавард осмонлари уз қўзларим қўзғусейди, Бу чирой, бу курки бирда элга ҳотамлик қилур.
Ҳар тараф гўл долазор, ҳангомалар авжқилур, Созини чалай мутаннинг, янни хушдамлик қилур.
Жўрасин чорлаб сахар кескеларин саф-саф бўлиб, Ҳар замоналар ўргилаб, чун сайин байрамлик қилур.
Тўймағайсиз қанча боқиб пахтазорим ҳуснига, Дуғста ёражам ҳам бўлишиб, бунда бирдамлик қилур.
Пахтакорим тоқатиндан ўргилай, ох, ўргилай, Ортла қомай дўстларидан илгор илдамлик қилур.
Ҳар кини ўз туҳфаси бирла борар тўйхонага, Сен гавал эғтин Мунаввар дилага ҳамдамлик қилур.

— Табрик **ҚУЁШДАН МЕҲР, ОЙДАН НУР ОЛГАН**

Дуғда шундай зот борки, унинг номини тилга олишнинг билан, кўнглинда куёшда чарақлаб кетсандик, майин бир оҳанг вуқудинг узара таралаётгандек роҳат туюсан. Яна дунё кузини та қулаб бўлиб қуринди. Унинг учун ашагинг, муъжизалар яраттинг, унга муносиб инсон бўлинг келди. Унинг теграсида ҳар кун юкакайиб, улгайиб, улугланиб борарсан. Бу муқтарам зот дунё бешигини тебратиб турган — аёл — оналар.

бор, бахту қувонч, муҳаббат бор. Барчангизга олам-олам қувонч, аёллик бахти, бекалик тахти, оналик салтанати ёр бўлсин.
Ҳамроқул АСҚАРОВ, Ўзбекистон Езувчилар уюшмаси адабиёт жамғармаси раиси.

Саҳифани «Қишлоқ ҳаёти»нинг махсус муҳбир Амина Қодирова тайёрлади.

ДИЛОБАРЛАР СЎЗЛАСИН...

Муборакбод этамиз ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХОТИН-ҚИЗЛАРИГА

Ўзбекистон Республикасидаги барча онахоналаримизни, опа-сингилларимизни халқаро хотин-қизлар байрами — 8 Март билан чин дилдан табриқлаймиз. Узларга сиегат-саломатлик, бахт-саодат, оилаларида тинчлик-хотиржамлик, ишларида муваффақиятлар тилаймиз.
Бугунги кунда ҳаётимизнинг бирон-бир жабҳасини хотин-қизларнинг тасаввур этиб бўлмайди. Айниқса, маорифда, тиббиётда опа-сингилларимиз урни беқиссидир. Узлар улкамиз халқ хужалигининг девлари барча соҳаларини ривожлантиришга муносиб улуш қўшиб келмоқдалар. Ўзбекистонимизнинг буюк келажак сари олдимларида, юртимиздаги тинчлик, осойишталик ҳам узларнинг хизмати қатна.

Хотин-қизларга зарур шарт-шароитлар яратиш, гомхурлик қўрсатиш Президентимизнинг доимий диққат-эътиборида эканлигини алоҳида таъкидлаш жоиз. Ҳар бир туман, шаҳар, вилоятларда хотин-қизлар кенгаши раиси ҳоким муовинлари эканлиги ҳам ана шу гомхурликнинг ифодасидир. Биз бугун имкониятдан фойдаланиб, яна бир қарра мустақил Ўзбекистонимизнинг барча хотин-қизларини байрам билан қўтлаймиз. Доимю юртимизда тинчлик, осойишталик, фаровонлик бўлсин деймиз.
ЎЗБЕКИСТОНДАГИ КОЗОҚ МАДАНИЙ МАРКАЗИ.

Баҳор аёллари лашт қиларин, кенг дилларин қўққам челиқларига тўқиларин. Бобу қўшга эса Ўзбекистон дилларининг бу гузаллигининг мағфурли бўлиб, унинг боши узга янада еркинлик нур соғди. Унинг нури тоғлар, боллар янада яшаиб, гулга бурқанди. Баҳор юртимизга жаиятини олиб келди. Деҳқон қизи Нигора ҳам қувона-қувона уз ижарачи олган далага йул олди. Унинг жамолига махлие бўлиб дилдан суюнди. олам янгилайётганда қилинган ниятлар ижобат бурларкин деган ақилга аман келиб, «бу йилги ҳосилнимиз мўл бўлсин,» деб ният қилди.
СУРАТДА: Оксфорд тумани «Ўзбекистон» жамоа хужалиги ижарачиси Нигорахон Мамақулова.
Н. МУХАММАДЖОНОВ олган сурат.

Ҳаётдаги бор гузаллик аёлга ярашади. Негаки, Олдохнинг гузал қилиб яратди. Куёшдан меҳр, ойдан нур, ердан саховат, юлдузлардан чирой олиб унга ҳалэ этиди. Шунинг учун Момаховна насабидан бўлмиш аёл ҳамиша эзгузга, муҳаббатга мойил. Бугун байрам баҳона бу сўзларни айтаётган инсон бўлинг келди. Унинг теграсида ҳар кун юкакайиб, улгайиб, улугланиб борарсан. Бу муқтарам зот дунё бешигини тебратиб турган — аёл — оналар.

Бахтигизга ҳамиша омон бўлинг. Сизлар борки, ҳаёт

МИСГУЛИ — ХИТОЙЛИК ЎЗБЕК ҚИЗИ

Хитойлик биродарларимиз кўрсатган томоша биринчи марта кирганимиз (сунг куп мартаба учрашиб, суҳбатлар курганимиз) қандайдир ички бир қувонч, ҳаяжон вужудимга бориб девзира гуручдан палов еб, сулим боғларига сайр қилиб юргандек бўлдим. Бунинг сабаби нимада деб савол беришимиз мумкин.

Чунки томошала иккунча энтилаётган куйлар, рақслар, сахнавий либослар, ҳаракатларнинг эквили қочқирмалар, бориники, асбоб-ускуналар, йигит-қизларнинг кампирлик, аммо нафис гурур билан ғаройиб тилламанг етилган манежда узларнинг тутишлари кузга, куюққа, дилга, қолаверса, рудимизга экиб тудди. Худди қавм қариноқ, уруғларни уратгандек бўлди. Шунда Президентимиз Ислам Каримовнинг «Туркистон — уммавий ўйимиз» деган ҳикматлари кунгизимиз

ни янада еритди. Уч суздан иборат бўлган нақадар буюқлиги, унда жондош, қондош халқларнинг минг йиллик орзу-умидлари, армонлари жамланганини дилдимишдан ҳис қилдик. Аслида томоша курсатаётган хорижлик биродарлар ҳам қондош-жондош дўстларимиз, уларнинг томошалари бизга кўп экди. Илгарилари Қашқар, Шарқий Туркистон деб атаб келинган, ҳозирда эса Сийн-цзян деб номланган уйгур, ўзбек, қозоқ, дунган ширк артистлари шундай қувонч билан руҳиятини уларнинг зарғарона нафис санъатлари билан яратилди.

Саъятдаги номлари ҳам узларига жуда мос, ярашган. Юсули дорбозлари, санъаткор қизимиз Жейхон, иккита қимирлаб турган нарвонлардан муаллақчи Бутақиз артистлар, II та жез ялтирган тарелкаларни узун столда уратилган ва хоразм масхарабозларига ухшаган, гошлар юришини тақлим этган Юсуфжон, оёқ-қуллари: исламчиларни айлан-

тириб дам рақсга, дам мушлакчилик ҳаракатлари шилланган Рукья, битта қимирлаб турган велешип устида мураккаб машқларни бажарётган туртта Амина, ушлаб халқларни бадинида айланган туртта Жузувон, ҳавола ҳалқани ичида учиб кетган Қолирғул, бир-бирини устига жойлаштирилган туртта ҳалқалар ичида утиб сакровчи ақробатлар Абдулқасим уйинлари томошабинларнинг гудурос қарсақларига сазовор бўлиши.

Буларнинг ичида хитойлик жажжи ўзбек қизи Мисгули ҳам бор. У дам дутонаси билан гумба тағида узун ва айланган аркон устида парвоз этиб, ниҳоятла мураккаб машқлар, дам ошлари оқларига сакраб утириб, тик туриб, етдибаш айланган ҳолатларида ва манежда чиройли рақсларга тушиб тинмасдан оёқ-қулларида яқриқор тилламчиларни айланган, «фангизия» номерида эса яна уша дутонаси билан ушлаб шамчироклар

ни оёқ, қулларида ушлар, пешонасига уратиб дам умбалок ошар, дам дутонаси устида бе-суяк уйинларини намойиш этарди. Италия, Монте Карло, Хитойда эса ширк санъатининг 2-ми-йиллик юбилейига бағишланган обрўйли халқаро мусобақаларида олтин совринларга Мисгули сазовор бўлиши бежиз эмас. Сўз келганда хурсандчилик билан шунга эслатиб утиш керакки, ўзбек, тожик дорбозлари, қозоқ ширк чавандозлари ҳам Пекинда утказилган ширк анжуманида олтин кумуш совринларни олишга сазовор бўлишганди.

Тошкентда гастроллар очилиш маросимида Хитой Халқ Республикасининг Ўзбекистондаги элчиси жаноби Гуань Хектуан таъкидлаганидек, Ўзбекистон ва Хитой ўртасида алоқалар икки минг йилдан зия тарихига эга бўлиб, Буюк Ипақ йули орқали эришилган Гаучун эса бу алоқалар давоми.

Сийн-цзян давлат ширк директори, тажрибали санъаткор ва режиссер Бин Тянью Кан биз билан булган суҳбатда: «Марказий Осие халқларининг тарихи ҳам, тақдири ҳам бир. Улар қондош, қардош, келганимиздан белиҳоя хурсандимиз» деб айтган эди.

Бас шундай экан, бу талантли томошаларини кучма чодир олган Фаргона, Зарафшон водийлари, Хоразм воҳисиде захматкаш, меҳнаткаш халқимизга кўрсатилса айти мулдоа булур эди. Чунки томошабинлар бундай аjoyиб санъат ҳомийлари ўз кумагини ширк учун аямийдлар. Фақат ҳаракат керак, ҳаракатда эса барақат.

Тўлкин ОБИДОВ,
санъатшунослик доктори,
ширк санъати Халқаро академиясининг фахрий аъзоси.

Ўзбек хотин-қизларининг гузаллиги, уларнинг ҳусни латофатида икки акли фаросатида? Фотомухбиримиз Н. Муҳаммаджонов суратта олган мана бу бошида зардуш дўши, эғида патдуш тунқуқлариде нақшинкор бухор зирақлари таққан гузалларга боқиб англадикки, уларнинг барча шир-синаоти миллийлик бағридан усиб чиқиб, халқ, миллият меҳрига йўртилган покиза юраклариде экан.

СУРАТДА: Қогон районидаги «Лола» болалар боғчаси тарбиячилари «Ўзбекистон — Ватаним маним» хурки танловида юрт меҳрини куйламокдалар

Соҳибқирон Амир Темур пойқадия теккан Ғўзор туманининг Дунг Қовчи қишлоғиде Тоҳир ва Зухрога улкан ёдгорлик бунёд этилди. Қарши ва Шаҳрисабзни боғловчи йул енида тикланган бу ёдгорлик меъморлар — Б.Раҳмонов ва М.Хидиров лойихаси асосиде яратилди. Бунде Толимаржон ГРЭС қурувчилари жонбоалиқ кўрсатиб, меҳнат қилишди.

Маҳаллий кексаларнинг ривоят қилишлариде, қадим-қадимде Қашқаларнинг чаш қирғоғи буйлаб қарвонлар умтанган, савдогару сайёҳлар Тоҳир ва Зухронинг табарруқ қабрларини босиб утишдан тортинишган. Хатто шонир Суфи Оллоер давлат ишларини тарк этиб Қоратиканга кетгач, бу қабристонни зиярат қилганлиги ҳақиде тарихий маълумотлар бор. У мусалфо севги қурбонлари руҳига дуолар уқиб, даренинг юқори оқимига қараб қарвон йули очишга бел боғланган. Дунг Қовчиндан утаётган қарвонлар албатта, Тоҳир ва Зухронинг қабристониде тухтаб

утишган, садақ қилишиб, дуолар уқишган. Шундан сунг уловларини етақлаб Дарвоза Камгача шида беришган. Зеро, бу қанчалик ҳақ еки афсона, лекин Тоҳир ва Зухронинг қабристонидан Дарвоза Кам деб аталувчи жойга Қашқадарё соҳили буйлаб Шарқ томонга беш чакиримча йул босиб керак. Онамлар улловдан тушиб уч юз метр чамаси йўлин шида босиб утар эканлар. Бу уларнинг соф севитига булган хурмат-аҳтиромилариди.

Тоҳир ва Зухрога атаб ёдгорлик бунёд этилган чакалақзорде яқин-яқинларда ҳам ҳар баҳорде уч хил рангиде гуллар усиб чиққанлигининг гувоҳи булганлар кўп. Улар бу гулларга рамзий маъно беришган. Гузал Зухронинг қабридан қизил гул, баҳоқир Тоҳирнинг қабридан оқ гул, уларнинг соф муҳаббатиде

га завол булган бадқор Қоработир қабридан эса қора гул уқиб чиқаркан. Дунг Қовчинде кексаларнинг гувоҳлик беришлариде, жоқил қишлар томондан қабристонга ўт қуйлиб, ёқиб юборилгандан сунг бу гуллар қукармай қолди.

Зияраттоҳини ободлаштириш буйича олиб борилган бугунги хайрли ишлар туғайли балким қабристонда яна уша гуллар уқиб чиқар, бу жойлар файли, тароватли масканга айланар.

Аждоллардан қолган ёдгорлик Тоҳир ва Зухро қабристонини, унинг атрофидеги Омонтепа қургони урганилишини кутиб етган ноёб меъморчилик обидаларинде биридри. Меъморчилик бинолар қуриш ва безатиш санъатиди. Қадимде санъатларнинг энг қуҳнаси, онаси деб аташган, унга «тошгаги мушиқа», «қотиб қолган мушиқа» деб таъриф беришган. Гузал биноларде уни бунёд этган қишларнинг ички дунеси, руҳи, қалб жозибаси акс этирилган.

Ғуллом ПРИМОВ.

СЕВГИ ЁДГОРЛИГИ

УЙ БЕКАЛАРИ СУЗЛАР УЧУН

- Сабзавотларни қайнатилшдан олдин биروز шур сувда ушлаб турсангиз, уларнинг пишшичи тезлашади.
- Петрушка ва укропни узокроқ сақламоқчи булсангиз, уларни туз аралаштириб банкага соласиз ва қопқонини еғиб салқин жойга қуясиз.
- Шафтоли, помидор ва лавлагиларни пустини осон артмоқчи булсангиз, уларни бир лақига қайноқ сувга солиб қуйинг.
- Бақлажон қовираётганингда ёғни шиммай тезроқ пишсин десангиз, қовуришдан олдин уни шур сувда чайинг ва суяқ хамирга тиқиб олинг.
- Пиёз туғрашдан олдин пиҷоқни туз билан ишқаб юборсангиз пиҷоқдан ноҳуш ҳид келмайди.
- Балиқ сақланадиган идишни туз билан ишқалаб совуқ сувда ювсангиз, ҳеч қандай ҳид булмайди.

Абдулла ТУРДИЕВ

ДЕҲҚОН

Деҳқон — зоти шарифнинг турт фасл ҳам белбоғи. Пешонадан оққан тер — чашмаларни ичгайди. Орият — оши ҳалол, қуқарсин деб эл боғи — Керак булса, буйлақим, қишда ҳам, сув кечгайди.

Дарвоқе, уйдаги бир этак боласидея — Чопонининг баридан торқилаб яшар меҳнат. Қалби гоғ бешумор узининг даласидея — Нотантилик туйғуси бу қалба сизмас фақат.

Яна еркин лаҳза бу: Деҳқон йули — баҳордир — Баҳоринг дала-дашда қуйманар у риёқ соҳиб. Бир боқсанг — соврин олган чавандозий баҳоқир — От чоптирар саҳрога қуртақларга йул очиб...

Хатто унинг қулда эъозини тонса таск, Буйла, гулга киргайди мисоли қийғос болон. Босиб будмас деҳқоннинг лоқ шағинга ҳеч оёқ — Ки, ўзбекнинг покдомон дастурхони — бу одам!

Долалар ичра гулдоғлар. Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат лавҳа.

Теварак-атроф эндиғина яшил ранга кирган эди ушанде. Бир дустим уйга меҳмондорчиликка таклиф этиб қолди. Афтидан эски қалдронлардан бири «тап еган» экан. Эрта баҳор оқимода тўкин дастурхон атрофиде, яқин дўстлар даврасиде, чак-чаклашиб, мазза қилиб утиришга не етсин.

«Ган»нинг узига ҳоқ гаши ҳам бор. Бундай утиришда, албатта, овқатларнинг тураси номрин қилинади. Ҳам кули, ҳам қуруғи делганлардек. Қазини қарталарни айтимаски! Ўзбекистон меҳмондорчилиги делганда хушбўй гушл келди, исхиссона сомса, яна едилк патир лейсизми, турли меза-чевалар, бозорнинг энг олди асл мекяларидан дастурхон туюлиди. Хуллас, зиёфат қуюқ, бунақа вақтда нима айишни билмайсан.

Олтида бундай йигин чоғиде утиришни қизитилган журабоши-ю, яна бир-иккита гапта чечан йигитлар булди. Аммо нима булди-ю, журабоши қолди кетиб, оппоқдан келган бир дўхтур йигит ҳеч кимга сўз бермасдан инсон саломатлиғига зарур булган шифобақш гиёҳлар, мевалар, пардез таомлар хуёусиде гапира кетди.

Табибларнинг айтишича, қанги қуп одам йигин соғилган сундан кўпроқ ичизи керак эмаш, ошқозон яраси бор одам қарамонинг шарбатидан таомил айласа тезда шифо топиб кетгай.

Йигин ақли унинг гаплариде маҳлие булганча қолишган. Шунда бир семиз йигит: — Мен хотинимга: дўхтур айтди, қант касадим бор экан, десам нима дейди денг? — Хул? — Дўхтур йигит унга савоп назари билан қараб турарди. — Қантингининг қулгиди узингизнинг ширин-шакарлигинингиздан, ҳа, сизда қант нима қилсин, дейли-я! Ҳамма бараварига қулиб юборди. — Зур-зур, хотининг аjoyиб аёл экан Мулладўст, қандинги ур, шунақа хотининг булса, хасталигининг йўқ булиб кетсади, — деди Самариддин исмли паканалдан келган йигит. Утирганларнинг ҳар бирининг узига ярашларди, касали бор эмасми, дўхтурга саволлар қулашиб кетди. Бир чеккада гапта аралашмай утирган жоқкадан келган йигит қарам шарбати қандай қилиб тайёрланади, уни қай вақтда, овқатдан олдинми ё кейин ичиш керакми

— барчасини синчиқлаб сураб олди. Пойқақда чой қуйиб утирган урта ешди мўйловдор киши, чувалчангини эғиб ичилса, нафас қисил касалига даво булади, гуе уз ичиб қурунғай, бирма-бир сузлаб дўхтур йигитга маслаҳат бергандек булди. Дўхтур елкасини қисиб, байки унчалик эмасдир, делгандек қилди. Шу вақт кимдир: чул қурбақани қайнатиб есанг, барча касалликлардан фориг булиб кетар эмашсан делган эди, яна қулугу қутирилди. — Қойил, қойил яшаворинларей, дўхтур, агар буларга қуйиб берсангиз, уллардан нима гаплар чикмайди, — деди журабоши.

Шундан кейин аксия бозланди. Қулугу, ҳазил, мутойиба гаплар, бир йигит латифа айтиш-

— Эй, қаққа дейсан, боксерга ухшайди, қулларига қаранг.

Журабоши узини тугулмай қулиб юборди. Ҳамма унга қарали. Янги келган меҳмон ҳам гапни эшитиб қолгандай ер остидан негадир унга назар ташлаб қўйди.

Хуллас, утиришга совуқлик тушди. Улфатлар бир-бирлари билан паст овода сузлашишарди.

Пойқақча, йигит келган меҳмон билан ена-ен утирган семиз йигит катта лағаланди норини унинг енига суриб қуйиб: «Қани меҳмон, норинга қаранг» деди-да, бир шида дамга етган чойни унга узатди.

Афтидан меҳмоннинг қорни оч экан шеклиди, норини бир чеккадан қазини кутиб тушира бошлади. «Чойни узимга

лофлан чиқариб, у ек, бу е егини тугурилаб, секин-аста созлай бошлади.

Жозибади, юракни қитқилчи сеҳри қуй янтраб кетди.

Қарангки, ҳалиги бесунақай, қулпол қуллар танбур пардалариде лўндай нозик, шундай усталик билан юрарлики, кишини ҳайратга соларди: Сеҳри, майин бир садо хонага аста-секин таралиб кетди. Жуда кўп куй, қушиқ эшитилман, аммо бундай нозик, қуш навоини биринчи бор тингламш.

Қарангки, мутанний соз черганда, гуе узин ҳам сув булиб эриётгандай, бутун вужуди, руҳияти ижро этаётган дилрабо куй билан қушилиб кетгандай. Унинг қуллари эмас, юраги қуларди, бутун ақл-завоқоти билан қалб нилларини бизга етказаетгандай туйиларди. Уялтайман, бу одамнинг юрағиде дарди киримас шунчалик нозик, сеҳрли оҳанг тароваларини шу қалар муҳирлик билан чалармиди?

Танбуригнинг ноласи киши хаелларини тугутиб, юракка олов еқиб, зағу туйғулларни қўзғатгандай. Утирганларга қарайман, ҳаммалари халғга чумиб хомуш тортиб қолишган. Уларнинг руҳияти бошқача туйилди менга. Юзлариде шонлик аралаш қандайдир ниғунлик сездим, балки бу яқинликкадир. Санъаткор мажлис аҳлининг ҳар бирининг юрағига йул топанғай. Меҳр-муҳаббатта, эғуликка, гузалликка уларни ундайити. Чиндан ҳам шундай, уларнинг чеҳраларидан маълум. Уша қорин огригандан шикоят қилган жоқка йигит дарларининг унутгандай туйилди менга, семиз йигит булса, қулларини юмиб олган, асаблари бушашиб, тин олаётгандай қуриди.

Ғапдон дўхтур булса маънос тортиб қолган. Жим, тиллари лол.

Ниҳоят, танбурчага рам қилман, қулларидеги жушқинлик, юзларидеги маъноли инфода мени ҳайратга солди. Ажаб, шу қулпол, бесунақай йигит шунчалик аjoyиб нозик туйғулар соҳиб булса! Назаримда, барчанинг меҳрига сазовор булган санъат соҳибининг ички дунесиде узига ҳам маълум булмаган эҳтирос, сеҳри, улғур бир истаълод бор эди. Бу йаратганинг унга берган ноёб ифъоми булса керак, деу уялтайман...

НАВРҶ ШАНБАЛИГИ

Англижон вилоятининг шаҳар ва туманлариде баҳор байрами — Наврўзга бағишлаб, «Анджонини обод ва қуркам дилерга айлантгайлик» шиори остида шанбалик утказилди. Унда I миллиондан кўпроқ аҳоли қатнашди. Бир неча миллион сумили маҳсулот ишлаб чиқарилди, катта ҳажмде кукаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ишлари бажарилди.

Шанбаликда ишлаб топишган пулнинг асосий қисми байрам тадбирларини ўтказиш, эҳтиёжманд аҳолига ижтимоий ердан қўрсатишга сарфланди.

ИЛЛАТ

Афтоғун деди: «Жоқил булганни ҳолда ўқиб-урғанишга интильмаслик киши учун энг катта гуноҳдир. Чунки бу ҳолда икки иллат бирлашган булади».

ҚАЙҒУ

Сукрот бир боғ билан ҳамроҳ эди. Йулда қароқчилик кулпигини хаўга қилишди. Бой: «Улар мени таниб қолпша, ширин қурийдил», деб йиги-сиги қилболади. Сукрот деди: «Йўқ, агар улар мени танишмаса, ширинешона эканлиқлари аниқ».

БУЁҚ ВА ЛАК КЕРАКМИ? МАРҲАМАТ!

Тошкентдаги ташкилот турли хил лав ва буюқларни СОТАДИ

Маҳсулотлар учун пул утказиш йули билан ва векселларни туглаб ҳисоб-китоб қилиш мумкин.

Мурожаат учун телефон: 78-00-32 (9.00 дан 16.00 гача).

ТРАКТОРЛАР СОТИЛАДИ

Ташкилот Тошкентдаги омбордан Павлодар шаҳрида ишлаб чиқарилган «ДТ-75 МЛРС» типидеги тракторларни сотиб олишни таклиф этади. Маҳсулотта харидор учун маъқул булган усулде ҳисоб-китоб қилинади. Мол айирбошлаш усулидан ҳам фойдаланиш мумкин.

Мурожаат учун телефонлар: Тошкентде — 23-32-95; Чирчиқде — /271/ 63815.

ТАШКИЛОТ

Янги «МТЗ-80» (Минск) тракторларини (2 дона) сотади ёки озиқ-овқат маҳсулотларига алмашади.

Телефонлар: 63-74-10 (9.00—16.00), 65-38-76, 22-29-32, 68-69-32 (кечкурун).

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КҶЧАСИ, 32

- ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир уринбосарлари — 33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб — 33-09-93.
- Деҳқончилик бўлими — 36-56-35, 36-54-51. Ижтимоий ҳаёт бўлими — 36-56-34. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 36-56-36. Аҳборот ва спорт бўлими — 36-54-54. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 36-54-52.